

Onko sinulla vaikeneva lapsi?

Kyse voi olla näkymättömästä diagnoosista selektiivinen mutismi.

Mitä on selektiivinen mutismi (SM)?

SM on ahdistushäiriödiagnoosi, jota esiintyy 1 %:lla lapsista ja joka merkitsee valikoivaa puhumattomuutta määrättyissä tilanteissa. Useimmiten lapsi puhuu täysin normaalisti kotona perhepiirissä, mutta ei ehkä pysty puhumaan koulussa tai muissa sosiaalisissa tilanteissa. Lapsi haluaa erittäin mielellään puhua, mutta ei pysty siihen, koska ahdistus ”menee päälle”.

Lapsella voi olla vain SM tai SM yhdistettynä johonkin toiseen diagnoosiin.

”Problematiikkaa voi verrata yritykseen hypätä ylimmältä ponnahduslaudalta. Lapsi haluaa kyllä hypätä, mutta se ei onnistu, koska hän on liian peloissaan.”

Logopedi Carina Engström

Miten diagnoosi vaikuttaa lapseen?

Kykenemättömyys puhumaan voi aiheuttaa väärinkäsityksiä, ulkopuolisuutta ja jopa vaaratilanteita. Jotkut valikoivasti puhumattomista lapsista tulevat alakuloisiksi tai masentuneiksi. Univaikeudet, eroahdistus ja muut pakko-oireet eivät ole epätavallisia. Usein diagnoosin saaneille tulee kouluvaikeuksia. Useimmat valikoivasti puhumattomat lapset eivät kykene pyytämään apua tai viestimään, että he ovat satuttaneet itsensä tai että heidän täytyy käydä wc:ssä. Toiset voivat joutua ryhmäpainostuksen tai kiusaamisen kohteeksi.

Ilman hoitoa lapset voivat jäädä jälkeen ikäisistään sosiaalisessa kehityksessään ja joutua kohtaamaan pitkäaikaista ulkopuolisuutta.

Miten valikoivaa puhumattomuutta hoidetaan?

Esimerkkejä menetelmistä ovat lapsi- ja perheterapia tai käyttäytymisterapia, jossa lapsi saa vähitellen harjoitella puhumista kavereiden, kouluhenkilöstön ja muiden lapsen elämänpiiriin kuuluvien henkilöiden kanssa. Vähän vanhemmilla lapsilla SSRI-lääkkeillä voi olla ahdistusta lieventävä vaikutus. Lääkitys pitäisi kuitenkin aina yhdistää muuhun hoitoon.

Kouluikäisten lasten osalta on tärkeää, että vanhemmat, opettajat, oppilasterveydenhuoltotiimi sekä psykologi ja/tai logopedi tai muu lasta hoitava valikoivaan puhumattomuuteen perehtynyt henkilö, toimivat läheisessä yhteistyössä keskenään.

Hoidolla on useimmiten sitä parempi vaikutus mitä nuorempi lapsi on, joten varhaiset toimet ovat tärkeitä. Sinäkin voi vanhempana tehdä paljon kotona yhdessä lapsen kanssa, mutta tarvitset siinä tukea ja suuntalinjoja. Vanhemmille pitää myös tarjota keskustelutukea.

”Haluan pystyä puhumaan kuten kaikki muut, äiti, mutta puhetta ei tule.”

Poika, 8 vuotta

Mistä voi hakea apua?

Finska

Diagnoosille ei vielä ole mitään kansallista hoitosuunnitelmaa ja siksi maan eri osissa toimitaan eri tavoin. Huoltajana sinun tulee useimmiten kuitenkin kääntyä lastenneuvolan, BUP-vastaanoton tai logopedivastaanoton puoleen.

Joskus koulu- tai hoitohenkilöstöllä ei ole tietoa valikoivasta puhumattomuudesta. Muista, että voit siinä tapauksessa käyttää valinnanvapausuudistusta ja hakea apua toiselta alueelta. Lykkyä tykö.

Tämä lentolehtinen on laadittu ja julkaistu Yleisen perintörahaston tukeman Tala om tystnad-hankkeen puitteissa.

Toimimme diagnoosin selektiivinen mutismi näkyvyyden lisäämiseksi kansallisessa yhteistyössä hoito- ja kouluhenkilöstön kanssa.

Etsi Tala om tystnad-podcast Acast-podradiosovelluksesta ja tutustu muuhun aineistoon sivustolla talaomtystnad.se

Yhteystiedot: info@talaomtystnad.se Sosiaalinen media: [#talaomtystnad](https://twitter.com/talaomtystnad) [@talaomtystnad](https://www.instagram.com/talaomtystnad)